

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Основи охорони праці та безпека життєдіяльності

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**

Освітньо-професійна програма: «**Фізична терапія, ерготерапія**»

Код компонента в освітній програмі: **ВК7**

Рівень вищої освіти: **перший бакалаврський**

Форма здобуття освіти: **денна**

Рік навчання: **1**

Семестр(и): **2 (весняний)**

Тип освітнього компонента: **вибірковий**

Обсяг: **1,5 кредити ECTS (45 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **анатомія людини, нормальна фізіологія, безпека життєдіяльності**

Навчальний рік: **2025-2026**

Кафедра/підрозділ: **кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Трінклера, 12, навчальний корпус, 3-4 поверх**

Керівник освітнього компонента: **проф. Волкова Юлія Вікторівна,**
email: yv.volkova@knu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=1948>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» програма вивчення навчальної дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння освітнього компоненту або її розділу.

МЕТА КУРСУ: є

- формування знань, умінь і компетенції для збереження здоров'я та життя людини в сучасних умовах проживання;
- формування знань, умінь і компетенції для захисту від небезпек техногенного, антропогенного, природного походження та створення комфортних умов для життєдіяльності людини;
- формування знань щодо правових та організаційних аспектів охорони праці медичних працівників;
- формування основ здорового способу життя та профілактики виникнення небезпечних ситуацій у професійній діяльності майбутнього лікаря;
- формування знань щодо законодавчих документів, які захищають індивідуум, суспільство і людство в цілому від небажаних і згубних наслідків упровадження в практику нових медико-біологічних технологій, виховання глибокої переконаності в необхідності неухильного дотримання етичних і моральних норм, правил і принципів у своїй практичній діяльності;
- формування вміння оцінювати новітні досягнення біології та медицини з точки зору визначення ступеня їх небезпеки для людини і суспільства сьогодні й у майбутньому.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

1. Аналізувати та застосовувати знання щодо системи забезпечення безпеки життєдіяльності, охорони праці у професійній медичній діяльності, відповідно до чинного законодавства України та міжнародних стандартів.
2. Ідентифікувати та оцінювати професійні ризики, шкідливі та небезпечні фактори у клінічному та навколишньому середовищі, а також обґрунтовувати заходи з їх профілактики та мінімізації з метою збереження здоров'я пацієнтів, персоналу та населення.
3. Розробляти і впроваджувати заходи щодо забезпечення інфекційної безпеки, протиепідемічного режиму, раціонального використання ресурсів і захисту навколишнього середовища у закладах охорони здоров'я.
4. Організовувати дії персоналу та населення у надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, біологічного чи соціального характеру, включаючи евакуацію, застосування засобів захисту та координацію з аварійно-рятувальними службами.
5. Забезпечувати безпечні умови праці та навчання в закладах охорони здоров'я шляхом впровадження систем управління охороною праці, проведення інструктажів, аудитів безпеки та оцінки ризиків.
6. Комунікувати з міждисциплінарною командою та населенням з метою підвищення обізнаності щодо особистої, громадської та екологічної безпеки, використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.
2. Забезпечення безпеки життєдіяльності людини.
3. Природні небезпеки, характер їх проявів і дії на людей та об'єкти економіки. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
4. Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
5. Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.

Перелік тем практичних занять (10 год.):

1. Людина в системі “Людина – зовнішнє середовище”. Значення зовнішнього середовища в системі “Людина – зовнішнє середовище”.
2. Забезпечення безпеки життєдіяльності людини.
3. Природні та техногенні небезпеки, характер їх проявів та дія на людей і об'єкти економіки. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
4. Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
5. Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.

Перелік тем самостійної роботи студента (25 год.)

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.
2. Людина в системі “Людина – зовнішнє середовище”. Значення зовнішнього середовища в системі “Людина – зовнішнє середовище”.
3. Правові та організаційні питання безпеки життєдіяльності та охорони праці медичних працівників. Професійні шкідливості при виконанні професійних обов'язків медичних працівників.
4. Забезпечення безпеки життєдіяльності людини.
5. Природні небезпеки, характер їх проявів та дія на людей і об'єкти економіки. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.

6. Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Захист населення від шкідливих та небезпечних чинників.
7. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Алгоритм захисних поведінкових реакцій.
8. Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання:

1. Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні;
2. Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.
3. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.
4. Методи контролю як методи навчання (контролю з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції і взаємокорекції).

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>).

Оцінка за практичне заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. [instr_ocin21.docx](#)

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за семестр становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Індивідуальні завдання (ІЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, оцінюються до 10 балів, що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Підсумковий контроль (ПЗ). проводиться на останньому практичному занятті, включає контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної та інших), передбачених програмою навчальної дисципліни. Під час оцінювання знань студента, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за чотирибальною шкалою, що рахується як оцінка за ПК Умовою допуску до диференційованого заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диференційований залік становить від 50 до 80 балів.

Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗ не може перевищувати 200 балів.

Оцінка з дисципліни Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі «диф.залику». В кінці семестру, для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2 Інструкції з оцінювання (див. вище), автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано». (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua),
Google (tehotdelknmu@gmail.com),
Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Безпека життєдіяльності: для здобувачів освіти ВНЗ України I-IV рівнів акредитації / Є.П. Желібо, В.В. Зацарний, Н.М. Заверуха; – К.: “Каравела”; 2022. – 344 с.
2. Безпека життєдіяльності: Підручник. / О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін. – К.: “Центр учбової літератури”, 2020. – 448 с.
3. Охорона праці в медичній галузі: Підручник /О. П. Яворовський, І. В. Сергета, Ю. О. Паустовський, В. І. Зенкіна; – К.: “Медицина”, 2021. – С.488.
4. Безпека життєдіяльності. 2-ге видання/ О.І. Запорожець. – К.: ЦУЛ, 2019. 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>
6. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. <http://www.mns.gov.ua>
7. Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>
8. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>
9. Всесвітня організація охорони здоров'я. <https://www.who.int/ukraine/uk>

Зав. кафедри медицини катастроф та військової медицини _____ проф. Волкова Ю. В.